

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA w ŁODZI**

ul. Piotrkowska 120
90-006 Łódź
tel. (42) 636 36 89, fax (42) 636 07 12
e'mail: lodz@uokik.gov.pl

RŁO-61-1/15/AM

Łódź, dnia 14 października 2015 r.

DECYZJA Nr RŁO 8/2015

I. Na podstawie art. 28 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 184) oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tejże ustawy, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie podejrzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

po uprawdopodobnieniu stosowania przez MetLife Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie i Reasekuracji S.A. z siedzibą w Warszawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na zastrzeganiu we wzorach umów ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi wskaźników wykupu powodujących pomniejszenie świadczenia całkowitego wykupu o określony procent wartości jednostek zgromadzonych przez konsumenta na rachunku ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych, co może stanowić czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2003 r. , Nr 153, poz. 1503 ze zm.), a tym samym stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

i po zobowiązaniu się MetLife Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie i Reasekuracji S.A. z siedzibą w Warszawie do usunięcia skutków zarzucanego naruszenia poprzez:

A. podjęcie niezbędnych działań w celu zmiany stosowanego mechanizmu wyliczenia świadczenia całkowitego wykupu w obowiązujących umowach ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym zawartych na podstawie wzorców o nazwach:

1. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.,

2. „Superkapitał – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.,
3. „Superkapitał – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.,
4. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.,
5. „Superkapitał – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.,
6. „Superkapitał – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.,
7. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – składka jednorazowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.,
8. „Superkapitał - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – składka jednorazowa – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.,
9. „Superkapitał - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – składka jednorazowa – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.,
10. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.,
11. „Superkapitał S – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.,
12. „Superkapitał S – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.,
13. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.,
14. „Superkapitał S – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.,
15. „Superkapitał S – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.,
16. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.,
17. „Twoja Emerytura - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.,
18. „Twoja Emerytura - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.,

19. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.,
20. „Twoja Emerytura - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.,
21. „Twoja Emerytura - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.,
22. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.,
23. „Nowa Emerytura – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.,
24. „Nowa Emerytura – Twój plan emerytalny - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.,
25. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.,
26. „Nowa Emerytura - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.,
27. „Nowa Emerytura - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.,
28. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ M”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.,
29. „MetLife Invest - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 14 kwietnia 2014 r.,
30. „MetLife Invest - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r.,
31. „MetLife Invest Plus – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V1 oraz ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 14 kwietnia 2014 r.,
32. „MetLife Invest Plus – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V1 oraz ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r.,
33. „MetLife Invest Premium – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V2 oraz ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 14 kwietnia 2014 r.,
34. „MetLife Invest Premium – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V2 oraz ubezpieczeniem od

- następstw nieszczęśliwych wypadków – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r.,
35. „Ubezpieczeniowy Program Inwestycyjny ze składką regularną – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa” Wariant X1, który został wprowadzony do obrotu 3 lutego 2014 r.,
 36. „Ubezpieczeniowy Program Inwestycyjny ze składką regularną – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa” Wariant X1, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r.,
 37. „Ubezpieczeniowy Program Inwestycyjny ze składką regularną – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa” Wariant X2, który został wprowadzony do obrotu 3 lutego 2014 r.,
 38. „Ubezpieczeniowy Program Inwestycyjny ze składką regularną – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa” Wariant X2, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r.

w ten sposób, że w przypadku umów ze składką regularną mechanizm wyliczenia świadczenia całkowitego wykupu spowoduje pomniejszenie świadczenia całkowitego wykupu o 25% składki pierwszorocznej, czyli sumy składek należnych w pierwszym roku polisowym, jednakże nie więcej niż o 5.000 zł (słownie: pięć tysięcy złotych), chyba że dana umowa zawiera rozwiązanie korzystniejsze, natomiast w przypadku umów ze składką jednorazową mechanizm wyliczenia świadczenia całkowitego wykupu spowoduje pomniejszenie świadczenia całkowitego wykupu o 7,5% składki jednakże nie więcej niż o 5.000 zł (słownie: pięć tysięcy złotych), chyba że dana umowa zawiera rozwiązanie korzystniejsze,

B. wysłanie każdemu ubezpieczającemu, z którym MetLife Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie i Reasekuracji S.A. z siedzibą w Warszawie ma zawartą umowę ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym na podstawie wzorca umowy wskazanego w pkt I.A listem zwykłym:

1. komunikatu zawierającego informacje:

- a) o konieczności zmiany mechanizmu wyliczania świadczenia całkowitego wykupu w sposób wskazany w pkt I.A sentencji niniejszej ze względu na wydanie przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów decyzji zobowiązującej wraz ze wskazaniem strony internetowej <http://uokik.gov.pl/decyzje/>, gdzie można będzie przeczytać treść decyzji,
- b) o bezterminowej możliwości podpisania aneksu do umowy, który zmienia treść umowy poprzez zmianę mechanizmu wyliczenia świadczenia całkowitego wykupu w sposób wskazany w pkt I.A. sentencji niniejszej decyzji,
- c) o terminie, od którego nastąpi zmiana mechanizmu wyliczania świadczenia całkowitego,
- d) o tym, że akceptacja aneksu do umowy nie wyłącza ani nie ogranicza uprawnień ubezpieczającego do dochodzenia dalej idących roszczeń dotyczących wartości wykupu na drodze cywilnoprawnej,

o treści:

Warszawa, 2015 r.

Dot. Umowy

Szanowna Pani/ Szanowny Pan

Szanowna Pani/Szanowny Panie,

Pragniemy poinformować, iż MetLife Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie i Reasekuracji S.A. (dalej zwane „Towarzystwo” lub „MetLife”) niniejszym proponuje zmianę treści umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie ogólnych warunków ubezpieczenia (nazwa OWU) obowiązujących dla Pani/Pana umowy ubezpieczenia dotyczącej świadczenia wykupu. Propozycja niniejsza jest wynikiem przyjęcia zobowiązań MetLife dotyczących zmiany sposobu naliczania świadczenia wykupu przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w decyzji nr ... z dnia wydanej w trybie art. 28 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Z przedmiotową decyzją można zapoznać się na stronie internetowej <http://uokik.gov.pl/decyzje/>. Proponowana zmiana jest korzystna dla Klientów.

Proponowane zmiany Pani/Pana umowy ubezpieczenia prezentuje poniższa tabela:
(tutaj wstawiona będzie tabela adekwatna dla sytuacji danego Klienta; tabela będzie zawierała wartości świadczenia wykupu sprzed dokonania zmiany oraz po dokonaniu zmiany)

Powyższe zmiany będą miały zastosowanie, o ile będą korzystniejsze niż wynikające z ogólnych warunków ubezpieczenia obowiązujących dla Pani/Pana umowy ubezpieczenia.

Szczegóły proponowanych zmian zostały przedstawione w aneksie załączonym do niniejszego pisma, który został sporządzony w dwóch egzemplarzach.

Zmiany te zaczną obowiązywać po wyrażeniu przez Panią/Pana zgody na przyjęcie aneksu:
- poprzez podpisanie aneksu i odesłanie jednego egzemplarza w załączonej kopercie w ciągu 14 dni na adres:

MetLife Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie i Reasekuracji S.A.
ul. Przemysłowa 26, 00-450 Warszawa, lub

- poprzez kontakt telefoniczny z naszą infolinią tel. 22 523 50 70, od poniedziałku do środy w godz. 9.00- 17.00, lub od czwartku do piątku w godz. 8.00-16.00, lub wysyłając e-mail na adres - lifeinfo@metlife.pl wraz ze skanem podpisanego aneksu.

Informujemy jednocześnie, że niedochowanie powyższego terminu nie uniemożliwia skutecznej zgody na treść aneksu, który jest bezterminowy i może być podpisany i przesłany do Towarzystwa w każdym czasie obowiązywania umowy ubezpieczenia.

Wyrażenie zgody na zaproponowane zmiany dotyczące świadczenia wykupu powoduje zmianę umowy ubezpieczenia jedynie w tym zakresie. Akceptacja załączonego aneksu nie uniemożliwia Pani/Panu dochodzenia dalej idących roszczeń dotyczących świadczenia wykupu na drodze cywilnoprawnej. Pozostałe prawa i obowiązki wynikające z umowy ubezpieczenia nie ulegają zmianie.

W razie pytań, lub wątpliwości zachęcamy do bezpośredniego kontaktu z Towarzystwem.

Z wyrazami szacunku

*Dyrektor Pionu Operacyjnego
Członek Zarządu”*,

którego integralną częścią będzie tabela przedstawiająca mechanizm wyliczenia świadczenia całkowitego wykupu przed i po zmianie danej umowy,

oraz

2. oferty zawarcia aneksu do umowy, który zmienia treść umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym **poprzez** zmianę mechanizmu wyliczenia świadczenia całkowitego wykupu w sposób wskazany w pkt I.A sentencji niniejszej decyzji,

C. dodatkowo, w przypadku wnioskowania o całkowity wykup wartości polisy **poinformowanie w nagrywanej rozmowie telefonicznej** ubezpieczających, którzy nie odesłali podpisanego aneksu **o możliwości skorzystania z propozycji zmiany mechanizmu wyliczenia wartości całkowitego wykupu**, o jakiej mowa w pkt I.A sentencji niniejszej decyzji,

nakłada się na MetLife Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie i Reasekuracji S.A. z siedzibą w Warszawie obowiązek wykonania przyjętego zobowiązania w zakresie pkt I.A i I.B sentencji decyzji w terminie 4 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, a w zakresie pkt I.C sentencji decyzji w terminie od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji do ostatniego dnia obowiązywania dotychczasowego mechanizmu wyliczenia świadczenia całkowitego wykupu w ostatniej z umów zawartych na podstawie wzorca wskazanego w pkt I. A sentencji decyzji.

II. Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 184) oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tejże ustawy

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

nakłada się na MetLife Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie i Reasekuracji S.A. z siedzibą w Warszawie **obowiązek złożenia, w terminie 5 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, sprawozdania z wykonania przyjętego zobowiązania**, poprzez przedłożenie następujących dokumentów:

1. komunikatu adresowanego do ubezpieczających, o którym mowa w pkt I.B.1;
2. wzoru aneksu, o którym mowa w pkt I.B.2;
3. informacji, aktualnej na dzień jej złożenia, dotyczącej:
 - a) liczby listów wysłanych do ubezpieczających, o których mowa w pkt I.B;
 - b) liczby ubezpieczających, którzy do dnia złożenia sprawozdania przyjęli ofertę zawarcia aneksu, o której mowa w pkt I.B.2;
 - c) liczby ubezpieczających, którzy do dnia złożenia sprawozdania nie przyjęli oferty zawarcia aneksu, o której mowa w pkt I.B.2,

d) nagrań z trzech rozmów przeprowadzonych z ubezpieczającymi, którzy nie odesłali podpisanego aneksu, o którym mowa w pkt I.B.2 i złożyli wniosek o wykup całkowity, o ile rozmowy takie zostały przeprowadzone w terminie do dnia złożenia sprawozdania z wykonania decyzji.

Uzasadnienie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Łodzi (dalej: Prezes Urzędu) przeprowadził postępowanie wyjaśniające o sygn. RŁO – 405-22/14/AM, w ramach którego ustalił, iż MetLife Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie i Reasekuracji S.A. z siedzibą w Warszawie (dalej: MetLife) zawiera z konsumentami umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Podstawą zawierania takich umów są ogólne warunki ubezpieczenia, których integralną częścią są tzw. *Tabele wskaźników wykupu*. W tabelach tych określone są wskaźniki wykupu. Wskaźniki te są różne w zależności od okresu trwania umowy. Stosowanie przez MetLife wskaźników powoduje, iż z chwilą rozwiązania umowy należne konsumentowi świadczenie całkowitego wykupu pomniejszane jest o określony procent wartości jednostek zgromadzonych przez konsumenta na rachunku ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych. Z wyjaśnień udzielonych przez MetLife wynikało, że taki mechanizm został zastosowany w celu zrównoważenia poniesionych przez MetLife kosztów zawarcia umów ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym w postaci wynagrodzenia dla agenta ubezpieczeniowego. MetLife wskazywało, że w przypadku rozwiązania umowy ubezpieczenia w początkowych latach jej trwania poniesione koszty zawarcia i obsługi umowy ubezpieczenia nie znajdują pokrycia w dotychczas pobranych opłatach, co jest równoważone przez adekwatne do tych kosztów pomniejszenie wartości wykupu. MetLife wskazało, że nieobciążanie konsumentów skutkami przedwczesnego rozwiązania umowy ubezpieczenia skutkowałoby koniecznością rozłożenia kosztów konkretnej umowy na wszystkich klientów. Ponadto, ubezpieczyciel musi zapewnić swoją wypłacalność i kontynuację realizacji umów ubezpieczenia dla pozostałych klientów. W toku postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu ustalił jednocześnie, że w trakcie obowiązywania umów zawartych według zbadanych wzorców konsumenci są obciążani przez MetLife różnego rodzaju opłatami (m.in. opłatą stałą, tzw. opłatą alokacją, opłatą administracyjną, opłatą związaną ze zmianą ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego i opłatą za zarządzanie).

Mając na uwadze wyniki postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu Postanowieniem Nr 1/61-1/15 wszczął w dniu 12 lutego 2015 r. postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez MetLife praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na zastrzeganiu we wzorach umów ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi wskaźników wykupu powodujących pomniejszenie świadczenia całkowitego wykupu o określony procent wartości jednostek zgromadzonych przez konsumenta na rachunku ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych, co może stanowić czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2003 r. , Nr 153, poz. 1503 ze zm.), a tym samym stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, o czym zawiadomił MetLife (dowód: karty Nr 1-10).

Wszczynając postępowanie Prezes Urzędu wskazał, że stosowany przez MetLife mechanizm wskaźników wykupu ma za zadanie pokryć wyliczone przez zakład ubezpieczeń koszty ryzyka rezygnacji przez klientów z umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Ryzyko to wiąże się z koniecznością pokrycia

kosztów zawarcia umowy ze środków własnych zakładu ubezpieczeń. W ten sposób zakład ubezpieczeń przenosi na konsumentów ryzyko prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej. W stosunkach z konsumentami jest to niedopuszczalne tym bardziej w tych sytuacjach, gdy konsument ponosi także ryzyko inwestycji dokonywanych przez przedsiębiorcę, w tym tzw. ryzyko strategiczne, czyli ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany. Tak ukształtowane relacje umowne rażąco godzą w dobre obyczaje i godzą w uczciwą konkurencję na rynku usług finansowych. Konsument „związany” z zakładem ubezpieczeń umową, której nie może natychmiastowo rozwiązać bez ponoszenia strat finansowych zmuszony jest do ponoszenia skutków warunków umów zawartych przez towarzystwa ubezpieczeniowe z agentami ubezpieczeniowymi, jak i złych wyników finansowych funduszu. Stosowanie tzw. wskaźników wykupu w praktyce pozbawia zatem konsumentów możliwości swobodnego dysponowania środkami i jednocześnie utrudnia im inwestowanie w inne instrumenty finansowe, które w określonych okolicznościach mogłyby okazać się korzystniejsze. Mechanizm tzw. wskaźników wykupu może także wpływać na obniżenie efektywności działania zakładu ubezpieczeń. Zakład ubezpieczeń ma zagwarantowane stałe zyski z tytułu obsługi umowy mimo, że nie ponosi żadnego ryzyka związanego z umową i jednocześnie poprzez mechanizm wskaźników wykupu faktycznie pozbawia konsumenta możliwości wcześniejszej rezygnacji z umowy nawet, jeśli umowę wykonuje nierzetelnie.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania, w piśmie z dnia 27 lutego 2015 r. (dowód: karta Nr 419) MetLife zwróciło się do Prezesa Urzędu z wnioskiem o zorganizowanie spotkania celem wyjaśnienia istoty, zakresu oraz podstaw postawionego zarzutu oraz o udzielenie 14-dniowego terminu od dnia spotkania na złożenie odpowiedzi na postawiony zarzut. Prezes Urzędu rozpatrzył pozytywnie ww. wnioski MetLife.

Następnie, w piśmie z dnia 30 kwietnia 2015 r. MetLife złożyło wstępne warunki zobowiązania celem zakończenia postępowania wydaniem decyzji w trybie art. 28 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (dowód: karty Nr 424-427). W piśmie tym MetLife wskazało m.in., iż do końca maja 2015 r. wycofa ze sprzedaży wszystkie produkty zakwestionowane przez Prezesa Urzędu w Postanowieniu Nr 1/61-1/15, a ponadto iż w kwietniu 2015 r. wprowadzi do swojej oferty umowę MetLife Invest 2.0 Indywidualne ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi typ „V3” oraz ubezpieczeniem na wypadek całkowitego i trwałego inwalidztwa, które zastąpi inne produkty z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym ze składką regularną będące dotychczas w ofercie. W kolejnych miesiącach podobne w konstrukcji produkty indywidualne zostaną wdrożone w kanale bancassurance zastępując dotychczas sprzedawane produkty ze składką regularną. W produkcie tym nie ma przewidzianych opłat za przedterminowe rozwiązanie umowy.

W dniu 5 maja 2015 r. odbyło się spotkanie pracowników Urzędu z przedstawicielami MetLife. Przedmiotem spotkania było omówienie istoty zarzutów postawionych MetLife oraz wstępnych warunków zobowiązania złożonego przez MetLife w piśmie z dnia 30 kwietnia 2015 r. (dowód: karta Nr 428).

W piśmie z dnia 22 maja 2015 r. MetLife sprecyzowało treść zobowiązania zaproponowanego w piśmie z dnia 30 kwietnia 2015 r. (dowód: karty Nr 451- 464). Następnie MetLife modyfikowało treść złożonego zobowiązania w kolejnych pismach z dnia 28 sierpnia 2015 r. (dowód: karta Nr 540-542) i z dnia 24 września 2015 r. (karta Nr 572-578).

W piśmie z dnia 28 sierpnia 2015 r. MetLife poinformowało ponadto Prezesa Urzędu, iż wycofało z obrotu wszystkie wzorce zakwestionowane w Postanowieniu Nr 1/61-1/15 wszczynającym postępowanie – ostatni z zakwestionowanych wzorców został wycofany w dniu 31 maja 2015 r. (dowód: karta Nr 535-537).

W piśmie z dnia 2 października 2015 r. MetLife przekazało wzory dokumentów, jakie znajdują zastosowanie przy wykonaniu zobowiązania (dowód: karty Nr 605-606).

Pismem z dnia 12 października 2015 r. Prezes Urzędu poinformował MetLife o zakończeniu zbierania materiału dowodowego w sprawie i możliwości zapoznania się z aktami w sprawie oraz zajęcia ostatecznego stanowiska w sprawie (dowód: karta Nr 636).

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

W okresie pomiędzy 1 stycznia 2013 r. a 31 maja 2015 r. MetLife zawierało z konsumentami umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Podstawą zawierania takich umów były następujące wzorce umowy:

1. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r., a wycofany 1 stycznia 2014 r.,
2. „Superkapitał – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r., a wycofany 14 maja 2014 r.,
3. „Superkapitał – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r., a wycofany 31 maja 2015 r.,
4. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r., a wycofany 1 stycznia 2014 r.,
5. „Superkapitał – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r., a wycofany 14 maja 2014 r.,
6. „Superkapitał – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r., a wycofany 31 maja 2015 r.,
7. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – składka jednorazowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r., a wycofany 1 stycznia 2014 r.,
8. „Superkapitał - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – składka jednorazowa – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r., a wycofany 14 maja 2014 r.,
9. „Superkapitał - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – składka jednorazowa – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r., a wycofany 31 maja 2015 r.,
10. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S”, który

- został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r., a wycofany 1 stycznia 2014 r.,
11. „Superkapitał S – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r., a wycofany 14 maja 2014 r.,
 12. „Superkapitał S – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r., a wycofany 31 maja 2015 r.,
 13. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r., a wycofany 1 stycznia 2014 r.,
 14. „Superkapitał S – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r., a wycofany 14 maja 2014 r.,
 15. „Superkapitał S – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r., a wycofany 31 maja 2015 r.,
 16. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r., a wycofany 1 stycznia 2014 r.,
 17. „Twoja Emerytura - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r., a wycofany 14 maja 2014 r.,
 18. „Twoja Emerytura - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r., a wycofany 31 maja 2015 r.,
 19. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r., a wycofany 1 stycznia 2014 r.,
 20. „Twoja Emerytura - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r., a wycofany 14 maja 2014 r.,
 21. „Twoja Emerytura - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r., a wycofany 31 maja 2015 r.,
 22. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r., a wycofany 1 stycznia 2014 r.,
 23. „Nowa Emerytura – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r., a wycofany 14 maja 2014 r.,
 24. „Nowa Emerytura – Twój plan emerytalny - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia

- Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r., a wycofany 31 maja 2015 r., a wycofany 1 stycznia 2014 r.,
25. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r., a wycofany 1 stycznia 2014 r.,
 26. „Nowa Emerytura - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r., a wycofany 14 maja 2014 r.,
 27. „Nowa Emerytura - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r., a wycofany 31 maja 2015 r.,
 28. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ M”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r., a wycofany 14 maja 2014 r.,
 29. „MetLife Invest - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 14 kwietnia 2014 r., a wycofany 14 maja 2014 r.,
 30. „MetLife Invest - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r., a wycofany 31 maja 2015 r.,
 31. „MetLife Invest Plus – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V1 oraz ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 14 kwietnia 2014 r., a wycofany 14 maja 2014 r.,
 32. „MetLife Invest Plus – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V1 oraz ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r., a wycofany 31 maja 2015 r.,
 33. „MetLife Invest Premium – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V2 oraz ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 14 kwietnia 2014 r., a wycofany 14 maja 2014 r.,
 34. „MetLife Invest Premium – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V2 oraz ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r., a wycofany 31 maja 2015 r.,
 35. „Ubezpieczeniowy Program Inwestycyjny ze składką regularną – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa” Wariant X1, który został wprowadzony do obrotu 3 lutego 2014 r., a wycofany 14 maja 2014 r.,
 36. „Ubezpieczeniowy Program Inwestycyjny ze składką regularną – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa” Wariant X1, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r., a wycofany 31 marca 2015 r.,
 37. „Ubezpieczeniowy Program Inwestycyjny ze składką regularną – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne

warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa” Wariant X2, który został wprowadzony do obrotu 3 lutego 2014 r., a wycofany 14 maja 2014 r.,

38. „Ubezpieczeniowy Program Inwestycyjny ze składką regularną – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa” Wariant X2, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r., a wycofany 31 marca 2015 r.

Na podstawie analizy tych wzorców Prezes Urzędu ustalił, że w przypadku rozwiązania umowy ubezpieczający otrzymuje tzw. *świadczenie całkowitego wykupu*.

Świadczenie całkowitego wykupu równe jest iloczynowi wartości umarżanych jednostek i odpowiedniego dla okresu trwania umowy wskaźnika wykupu.

Integralną częścią umów zawieranych według powyżej wskazanych wzorców są *Tabele wskaźników wykupu*. W tabelach tych określone są wskaźniki wykupu. Wskaźniki te są różne w zależności od okresu trwania umowy. Wynoszą one:

1. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.:

Okres opłacania Umowy w latach	Wskaźnik wykupu
1	20%
2	30%
3 i więcej	100%

2. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Superkapitał – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.:

Okres opłacania Umowy w latach	Wskaźnik wykupu
1	20%
2	30%
3 i więcej	100%

3. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Superkapitał – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.:

Okres opłacania Umowy w latach	Wskaźnik wykupu
1	20%
2	30%
3 i więcej	100%

4. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.:

Okres opłacania Umowy dodatkowej w latach	Wskaźnik wykupu
1	20%
2	30%
3 i więcej	100%

5. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Superkapitał – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.:

Okres opłacania Umowy dodatkowej w latach	Wskaźnik wykupu
1	20%
2	30%
3 i więcej	100%

6. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Superkapitał – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.:

Okres opłacania Umowy dodatkowej w latach	Wskaźnik wykupu
1	20%
2	30%
3 i więcej	100%

7. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – składka jednorazowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.:

Okres trwania umowy dodatkowej w latach	Wskaźnik wykupu
1	20%
2	30%
3 i więcej	100%

8. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Superkapitał - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – składka jednorazowa – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.:

Okres trwania umowy dodatkowej w latach	Wskaźnik wykupu
1	20%
2	30%
3 i więcej	100%

9. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Superkapitał - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – składka jednorazowa – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który obowiązuje od 15 maja 2014 r.:

Okres trwania umowy dodatkowej w latach	Wskaźnik wykupu
1	20%
2	30%
3 i więcej	100%

10. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S”, który obowiązuje od 1 sierpnia 2012 r.:

Okres opłacenia Umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu przysługuje Ubezpieczającemu po drugim roku opłacenia umowy.
3	60%	
4	70%	
5	80%	
6	85%	
7	90%	
8 i więcej	100%	

11. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Superkapitał S – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który obowiązuje od 2 stycznia 2014 r.:

Okres opłacenia Umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu przysługuje Ubezpieczającemu od 3. roku opłacenia umowy.
3	60%	
4	70%	
5	80%	
6	85%	
7	90%	
8 i więcej	100%	

12. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Superkapitał S – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który obowiązuje od 15 maja 2014 r.:

Okres opłacenia Umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia
3	60%	

4	70%	wykupu przysługuje Ubezpieczającemu od 3. roku opłacenia umowy.
5	80%	
6	85%	
7	90%	
8 i więcej	100%	

13. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.:

Okres opłacenia Umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu
3	60%	przysługuje Ubezpieczającemu po drugim roku opłacenia umowy dodatkowej.
4	70%	
5	80%	
6	85%	
7	90%	
8 i więcej	100%	

14. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Superkapitał S – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.:

Okres opłacenia Umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu
3	60%	przysługuje Ubezpieczającemu od 3. roku opłacenia umowy dodatkowej.
4	70%	
5	80%	
6	85%	
7	90%	
8 i więcej	100%	

15. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Superkapitał S – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ S – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.:

Okres opłacenia Umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu
3	60%	przysługuje Ubezpieczającemu od 3. roku opłacenia umowy dodatkowej.
4	70%	
5	80%	
6	85%	
7	90%	
8 i więcej	100%	

16. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie

z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu przysługuje Ubezpieczającemu po drugim roku opłacenia umowy.
3	10%	
4	20%	
5	30%	
6	40%	
7	55%	
8	70%	
9	85%	
10	95%	
11-20	99%	
21 i więcej	100%	

17. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Twoja Emerytura - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu przysługuje Ubezpieczającemu po drugim roku opłacenia umowy.
3	10%	
4	20%	
5	30%	
6	40%	
7	55%	
8	70%	
9	85%	
10	95%	
11-20	99%	
21 i więcej	100%	

18. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Twoja Emerytura - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu przysługuje Ubezpieczającemu po drugim roku opłacenia umowy.
3	10%	
4	20%	
5	30%	
6	40%	
7	55%	
8	70%	
9	85%	
10	95%	
11-20	99%	
21 i więcej	100%	

19. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa – Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu przysługuje Ubezpieczającemu po drugim roku opłacenia umowy dodatkowej.
3	10%	
4	20%	
5	30%	
6	40%	
7	55%	
8	70%	
9	85%	
10	95%	
11-20	99%	
21 i więcej	100%	

20. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Twoja Emerytura - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu przysługuje Ubezpieczającemu od 3. roku opłacenia umowy dodatkowej.
3	10%	
4	20%	
5	30%	
6	40%	
7	55%	
8	70%	
9	85%	
10	95%	
11-20	99%	
21 i więcej	100%	

21. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Twoja Emerytura - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu przysługuje Ubezpieczającemu od 3. roku opłacenia umowy dodatkowej.
3	10%	
4	20%	
5	30%	
6	40%	
7	55%	
8	70%	
9	85%	
10	95%	
11-20	99%	
21 i więcej	100%	

22. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu przysługuje Ubezpieczającemu po drugim roku opłacenia umowy.
3	10%	
4	20%	
5	30%	
6	40%	
7	55%	
8	70%	
9	85%	
10	95%	
11-20	99%	
21 i więcej	100%	

23. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Nowa Emerytura – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu przysługuje Ubezpieczającemu po drugim roku opłacenia umowy.
3	10%	
4	20%	
5	30%	
6	40%	
7	55%	
8	70%	
9	85%	
10	95%	
11-20	99%	
21 i więcej	100%	

24. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Nowa Emerytura – Twój plan emerytalny - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu przysługuje Ubezpieczającemu po drugim roku opłacenia umowy.
3	10%	
4	20%	
5	30%	
6	40%	
7	55%	
8	70%	
9	85%	
10	95%	

11-20	99%	
21 i więcej	100%	

25. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu przysługuje Ubezpieczającemu po drugim roku opłacenia umowy dodatkowej.
3	10%	
4	20%	
5	30%	
6	40%	
7	55%	
8	70%	
9	85%	
10	95%	
11-20	99%	
21 i więcej	100%	

26. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Nowa Emerytura - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 2 stycznia 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu przysługuje Ubezpieczającemu od 3. roku opłacenia umowy dodatkowej.
3	10%	
4	20%	
5	30%	
6	40%	
7	55%	
8	70%	
9	85%	
10	95%	
11-20	99%	
21 i więcej	100%	

27. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Nowa Emerytura - Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ F - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa dodatkowa”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 15 maja 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu przysługuje Ubezpieczającemu
3	10%	
4	20%	
5	30%	

6	40%	od 3. roku opłacenia umowy dodatkowej.
7	55%	
8	70%	
9	85%	
10	95%	
11-20	99%	
21 i więcej	100%	

28. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ M”, który został wprowadzony do obrotu w dniu 1 sierpnia 2012 r.:

Okres trwania umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu przysługuje Ubezpieczającemu po pierwszym roku trwania umowy.
2	52%	
3	76%	
4	88%	
5	94%	
6 i więcej	100%	

29. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „MetLife Invest - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 14 kwietnia 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu przysługuje Ubezpieczającemu od drugiego roku opłacenia umowy.
2	10%	
3	20%	
4	40%	
5	55%	
6	65%	
7	70%	
8	75%	
9	85%	
10	90%	
11 i więcej	100%	

30. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „MetLife Invest - Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V - Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu przysługuje Ubezpieczającemu od drugiego roku
2	10%	
3	20%	
4	40%	
5	55%	
6	65%	

7	70%	opłacenia umowy.
8	75%	
9	85%	
10	90%	
11 i więcej	100%	

31. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „MetLife Invest Plus – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V1 oraz ubezpieczeniem od następstw NW – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 14 kwietnia 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu przysługuje Ubezpieczającemu od drugiego roku opłacenia umowy.
2	10%	
3	20%	
4	40%	
5	55%	
6	65%	
7	70%	
8	75%	
9	85%	
10	90%	
11 i więcej	100%	

32. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „MetLife Invest Plus – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V1 oraz ubezpieczeniem od następstw NW – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu przysługuje Ubezpieczającemu od drugiego roku opłacenia umowy.
2	10%	
3	20%	
4	40%	
5	55%	
6	65%	
7	70%	
8	75%	
9	85%	
10	90%	
11 i więcej	100%	

33. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „MetLife Invest Premium – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V2 oraz ubezpieczeniem od następstw NW – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 14 kwietnia 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu przysługuje
2	10%	
3	20%	
4	40%	

5	55%	Ubezpieczającemu od drugiego roku opłacenia umowy.
6	65%	
7	70%	
8	75%	
9	85%	
10	90%	
11 i więcej	100%	

34. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „MetLife Invest Premium – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym typ V2 oraz ubezpieczeniem od następstw NW – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu	Prawo do świadczenia wykupu przysługuje Ubezpieczającemu od drugiego roku opłacenia umowy.
2	10%	
3	20%	
4	40%	
5	55%	
6	65%	
7	70%	
8	75%	
9	85%	
10	90%	
11 i więcej	100%	

35. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ubezpieczeniowy Program Inwestycyjny ze składką regularną – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa” Wariant X1, który został wprowadzony do obrotu 3 lutego 2014 r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu
1	20%
2	35%
3	50%
4	60%
5	70%
6	80%
7	85%
8	90%
9	95%
10	97%
11 i więcej	100%

36. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ubezpieczeniowy Program Inwestycyjny ze składką regularną – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa” Wariant X1, który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014r.:

Okres opłacania umowy w latach	Wskaźnik wykupu
1	20%
2	35%
3	50%
4	60%
5	70%
6	80%
7	85%
8	90%
9	95%
10	97%
11 i więcej	100%

37. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ubezpieczeniowy Program Inwestycyjny ze składką regularną – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa” Wariant X2, który został wprowadzony do obrotu 3 lutego 2014 r.:

Okres trwania umowy w latach	Wskaźnik wykupu
1	55%
2	65%
3	70%
4	80%
5	90%
6	95%
7 i więcej	100%

38. zgodnie z *Tabelą wskaźników wykupu* stosowaną do wzorca pn. „Ubezpieczeniowy Program Inwestycyjny ze składką regularną – Indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym – Ogólne warunki ubezpieczenia – Umowa podstawowa”, Wariant X2 który został wprowadzony do obrotu 15 maja 2014 r.:

Okres trwania umowy w latach	Wskaźnik wykupu
1	55%
2	65%
3	70%
4	80%
5	90%
6	95%
7 i więcej	100%

Stosowanie przez MetLife wskaźników powoduje, iż z chwilą rozwiązania umowy świadczenie całkowitego wykupu pomniejszane jest o określony procent wartości jednostek zgromadzonych przez konsumenta na rachunku ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych. Wysokość wypłacanego świadczenia zależna jest od okresu, w którym następuje rozwiązanie

umowy. Im umowa jest rozwiązywana wcześniej, tym niższa jest wartość wypłacanego konsumentowi świadczenia całkowitego wykupu. Im okres obowiązywania umowy jest dłuższy, tym niższa staje się wartość opłaty pobieranej przez MetLife z tytułu rozwiązania umowy.

Różnica pomiędzy wartością umarżanych jednostek a wysokością świadczenia całkowitego wykupu wypłacanego konsumentowi jest przeznaczana przez MetLife na pokrycie poniesionych kosztów zawarcia i administrowania umową ubezpieczenia (dowód: pismo z dnia 7 sierpnia 2014 r. s. 4 – karta Nr 242, pismo z dnia 22 maja 2015 r. s. 6 – karta Nr 456).

Prezes Urzędu ustalił, że na koszt zawarcia umowy składają się przede wszystkim koszty prowizyjne. Wynoszą one, w zależności od rodzaju umowy, od (*tajemnica przedsiębiorstwa*) (dowód: pismo z dnia 28 sierpnia 2015 r. – karta Nr 538). Wysokość kosztów akwizycji zależy od tego, czy (*tajemnica przedsiębiorstwa*) (dowód: pismo z dnia 7 sierpnia 2014 r. - karta Nr 239-249).

Prezes Urzędu ustalił ponadto, że przy wykonywaniu umów zawartych według zbadanych w postępowaniu wzorców MetLife pobiera od konsumentów różne opłaty, w tym w szczególności:

- Opłatę stałą – tzw. opłatę polisową. Ta opłata pobierana jest od każdej zapłaconej składki za umowę podstawową. Opłata ta przeznaczona jest na pokrycie kosztów administrowania umową ubezpieczenia;

- Niepełną alokację składki (z wyjątkiem produktu o nazwie Twoja emerytura) – jest to część składki, która nie jest inwestowana i jest przeznaczona na pokrycie kosztów związanych z zawarciem i wykonaniem umowy;

- Opłaty administracyjne związane są z ceną jednostki. Narzut zawarty w cenie zakupu i cenie sprzedaży jednostki (tzw. Bid-off spread) pobierany odpowiednio ze składki (przy zakupie jednostek) oraz z wypłacanych aktywów (w przypadku sprzedaży jednostek). Opłaty te przeznaczone są na pokrycie kosztów administrowania umową;

- Opłatę administracyjną stałą i Opłatę administracyjną procentową, które służą pokryciu kosztów zawarcia i administrowania umową ubezpieczenia;

- Opłatę za zarządzanie ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi. Opłata pobierana jest z aktywów ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego przed przeliczeniem aktywów na jednostki. Opłata pobierana jest na pokrycie kosztów zarządzania aktywami ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego.

(dowód: pismo z dnia 28 sierpnia 2015 r. – karty Nr 531-532)

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Podstawą do rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (dalej: ustawa o.k.i.k.) jest uprzednie zbadanie przez organ ochrony konsumentów, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że to nastąpiło, pozwala na realizację celu ustawy o.k.i.k., wskazanego w art. 1 ust. 1, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasad podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów.

Zdaniem organu ochrony konsumentów, rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są, będą lub mogliby być klientami MetLife. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie

podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad I. sentencji niniejszej decyzji

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o.k.i.k. zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do art. 24 ust. 2 tej ustawy, przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności:

- 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 101),
- 2) naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji;
- 3) nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji.

W odniesieniu do przesłanki bezprawności, w przypadku zastosowania decyzji zobowiązującej, przy jej wykazywaniu należy ponadto uwzględnić art. 28 ust. 1 u.o.k.i.k.. Zgodnie z tym przepisem: *„Jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione – na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 100 ust. 1, lub będących podstawą wszczęcia postępowania – że został naruszony zakaz, o którym mowa w art. 24, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego zakazu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań. W przypadku gdy przedsiębiorca zaprzestał naruszania zakazu, o którym mowa w art. 24, i zobowiąże się do usunięcia skutków tego naruszenia, zdanie pierwsze stosuje się odpowiednio.”*

W związku z powyższym, dla wydania decyzji w tej sprawie konieczne jest uprawdopodobnienie naruszenia przez MetLife art. 24 ust. 2 ustawy o.k.i.k. Wymaga to wykazania kumulatywnego spełnienia trzech przesłanek:

- 1) działania lub zaniechania przedsiębiorcy,
- 2) bezprawność działań lub zaniechań,
- 3) godzenie w zbiorowy interes konsumentów.

Ad 1)

Stosownie do art. 4 pkt 1 ustawy o.k.i.k., ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy, rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej (...). Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 584) – zwanej dalej: „ustawą o swobodzie działalności gospodarczej” – jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Ponadto, zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej przedsiębiorca może podjąć działalność gospodarczą w dniu złożenia wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym. Przepis art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej definiuje działalność gospodarczą jako zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły.

MetLife jest spółką prawa handlowego, osobą prawną i jest wpisana do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym. Prowadzi działalność gospodarczą polegającą na zawieraniu umów ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. MetLife posiada zatem status przedsiębiorcy w świetle przepisów ustawy o.k.i.k., jako osoba prawna prowadząca w sposób zorganizowany i ciągły w celach zarobkowych działalność ubezpieczeniową.

W związku z powyższym, **Prezes Urzędu stwierdził, że pierwsza przesłanka art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o.k.i.k. niezbędna do uprawdopodobnienia** stosowania przez MetLife praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów **została spełniona**.

Ad 2)

Bezprawność tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Porządek prawny obejmuje normy prawa powszechnie obowiązującego, a także nakazy i zakazy wynikające z zasad współzycia społecznego i dobrych obyczajów (wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 13 listopada 2007 r., sygn. akt XVII AmA 45/07). Bezprawność jest kategorią obiektywną, a więc niezależna jest od winy i jej stopnia, jak również bez znaczenia jest świadomość istnienia naruszeń lub wystąpienia szkody. Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga zatem jedynie kwestia, czy zachowanie przedsiębiorcy było zgodne, czy też niezgodne z obowiązującymi zasadami porządku prawnego.

W art. 24 ust. 2 ustawy o.k.i.k. ustawodawca wskazał przykładowe rodzaje bezprawnych praktyk, które naruszają zbiorowe interesy konsumentów, zaliczając do nich stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji.

W przypadku niniejszego postępowania aktem prawnym, do którego należy odwołać się jest ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (t.j. Dz. U. z 2003 r., Nr 253, poz. 1503 ze zm.) - dalej: u.z.n.k.. Zgodnie z art. 3 ust. 1 tej ustawy zakazane jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta. Działania przedsiębiorcy sprzeczne z przepisami tej ustawy są - zgodnie z art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o.k.i.k. - działaniem bezprawnym godzącym w zbiorowe interesy konsumentów.

W art. 3 ust. 2 u.z.n.k. ustawodawca dokonał przykładowego wyliczenia czynów będących czynami nieuczciwej konkurencji. Uznanie danej praktyki za czyn nieuczciwej konkurencji wymaga wykazania, iż jest ona działaniem lub zaniechaniem podjętym w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, a jej negatywny wydzźwięk przejawia się poprzez zagrożenie lub naruszenie interesu innego przedsiębiorcy (względnie przedsiębiorców) lub klienta (względnie klientów), jeżeli jednocześnie jest sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami.¹ Ochrona uczciwości konkurencji (nazywana również jakością konkurencji) odnosi się bezpośrednio do jednostkowych interesów gospodarczych przedsiębiorców, ale z możliwym pośrednim przełożeniem na szerzej rozumiane interesy klientów, w tym konsumentów.² Należy przy tym zauważyć, iż naruszenie interesów konsumentów ma wpływ również na uczciwość konkurencji, gdyż nieprzestrzeganie dobrych

¹ J. Szwaia, Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji – Komentarz, Warszawa 2000, s. 135

² K. Horubski, Publiczne prawo gospodarcze, System Prawa Administracyjnego pod red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, tom 8B, Legalis 2013.

obyczajów w relacjach konsumenckich lub też naruszenie przepisów mających na celu ochronę interesów konsumentów powoduje u tego podmiotu, który dokonuje naruszeń powstanie przewagi rynkowej nad konkurencją, która działa zgodnie z prawem.³

Przepis art. 3 ust. 1 u.z.n.k odsyła również do przesłanki zagrożenia lub naruszenia interesu innego przedsiębiorcy lub klienta. Pod pojęciem „klienta” należy również rozumieć konsumenta w rozumieniu u.o.k.i.k.⁴ Interesy konsumenta należy rozpatrywać przede wszystkim w wymiarze ekonomicznym, to znaczy, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej przedsiębiorca powinien dążyć do tego, aby interes ekonomiczny nie doznał nieusprawiedliwionego uszczerbku na skutek nierzetelnych działań przedsiębiorcy.

Analizowany przepis stanowi klauzulę generalną, niemniej jednak w doktrynie i orzecznictwie zaakceptowany jest pogląd, iż art. 3 ust. 1 może stanowić samodzielną podstawę do uznania praktyki za czyn nieuczciwej konkurencji, pomimo iż nie można go odnieść do któregośkolwiek ze stypizowanych czynów wyraźnie zakazanych, wymienionych w rozdziale II u.z.n.k.⁵ W rozumieniu tejże ustawy dla uznania konkretnego działania lub zaniechania za czyn nieuczciwej konkurencji wystarczy, jeżeli narusza ono prawo lub dobre obyczaje, przy czym sprzeczność z prawem lub dobrymi obyczajami nie musi istnieć jednocześnie. Ponadto do stwierdzenia bezprawności wystarczające jest wykazanie, iż dane działanie jest sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Innymi słowy, bezprawność oznacza sprzeczność z porządkiem prawnym, rozumianym jako nakazy i zakazy wynikające zarówno z normy prawnej, jak również z zasad współżycia społecznego, dobrych obyczajów. Bezprawnym zachowaniem będzie więc takie, które stanowi obiektywne złamanie określonych reguł postępowania. Bez znaczenia jest także zamiar i intencja podmiotu popełniającego dany czyn, istotny jest bowiem sam fakt bezprawności danego działania.⁶ Do wykazania bezprawności postępowania przedsiębiorcy, pozwalającego na pociągnięcie go do odpowiedzialności z tytułu czynu nieuczciwej konkurencji, wystarczające jest wskazanie naruszenia przepisów prawa lub dobrych obyczajów, które jednocześnie narusza lub może naruszać interes innego przedsiębiorcy lub klienta (konsumenta).

Klauzula generalna to zwrot niedookreślony, mający charakter ocenny i wymagający od organów stosujących prawo przeprowadzania określonych wartościowań. Podstawą ich dokonywania powinny być kryteria określone w systemie pozaprawnych ocen (zasad), do których klauzula generalna sama w sobie odsyła. Posługiwanie się przez ustawodawcę przepisami operującymi klauzulami generalnymi tworzy po stronie organów stosujących prawo swobodę decyzyjną (tzw. luz decyzyjny) w zakresie formułowania rozstrzygnięć opartych na tych przepisach. Możliwość odwołania się w procesie stosowania prawa do pozaprawnych, kształtujących się w praktyce życia społecznego i gospodarczego systemów normatywnych jest środkiem uelastyczniania prawa, zapobiegania jego zbyt szybkiej dezaktualizacji oraz sposobem zapewniania słuszności rozstrzygnięć. W doktrynie podnosi się, że w sytuacji stałej zmienności realiów gospodarczych oraz postępu technicznego, technologicznego, a w konsekwencji pojawiania się nowych sposobów nieuczciwego konkurowania, istnieje potrzeba przyjęcia takiej konstrukcji prawnej czynu nieuczciwej konkurencji, którą można objąć również nowe, dotychczas nienazwane nieuczciwe zachowania przedsiębiorców. Taką właśnie funkcję pełni unormowanie czynu nieuczciwej

³ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 24 maja 2014 r., sygn. VI ACa 1355/13;

⁴ Wyrok SOKiK z dnia 20 lutego 2007 r. sygn. akt XVII Ama 95/07; wyrok SOKiK z dnia 2 czerwca 2015 r., sygn. XVII Ama 55/14; M. Kępiński, Prawo konkurencji, System Prawa Prywatnego, t.XV, Legalis 2014.

⁵ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 31 lipca 1995, I ACr 308/95; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 15 maja 2014 r., sygn. VI ACa 1356/13; wyrok SOKiK z dnia 24 lutego 2015 r., sygn. XVII Ama 88/14; wyrok SOKiK z dnia 2 czerwca 2015 r., sygn. XVII Ama 55/14.

⁶ J. Szwaja, Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji – Komentarz, Warszawa 2000, s. 147

konkurencji zawarte w art. 3 ust. 1 u.z.n.k, ponieważ pozwala na sankcjonowanie zarówno zachowań sprzecznych z prawem, jak i tych, które zasługują na naganną ocenę z punktu widzenia sprzeczności z dobrymi obyczajami oraz zagrażają lub szkodzą interesom innych przedsiębiorców lub klientów. Przyjmuje się, że wskazana regulacja obejmuje szeroki zakres działań, które wywierają lub mogą wywrzeć wpływ na aktualne lub przyszłe wyniki ekonomiczne przedsiębiorców oraz interesy klientów (w tym konsumentów), a w rezultacie także na interes publiczny⁷.

W niniejszej sprawie zachowanie przedsiębiorcy kwalifikowane zostało jako naruszenie dobrych obyczajów, o których mowa w art. 3 ust. 1 u.z.n.k. Pojęcie dobrych obyczajów nie jest w prawie zdefiniowane, ale podobnie jak zasady współżycia społecznego, jest przedmiotem wielu orzeczeń sądowych oraz opracowań doktryny. Wskazuje się w nich, że dobre obyczaje to uczciwe zasady postępowania i ustalone zwyczaje w ujęciu etyczno-moralnym, a na ich treść składają się elementy etyczne i socjologiczne kształtowane przez oceny moralne i społeczne, stanowiące uzupełnienie porządku prawnego.

W zakresie określenia istoty poszanowania dobrych obyczajów orzecznictwo odwołuje się m.in. do istoty dobrego obyczaju jako szeroko rozumianego szacunku dla drugiego człowieka. Przy takim założeniu sprzeczne z dobrym obyczajem jest np. nierzetelne udzielanie informacji konsumentom, wykorzystanie ich niewiedzy czy braku doświadczenia życiowego.⁸ W doktrynie przybliżając treść omawianego pojęcia, zwraca się także uwagę na fakt, iż wedle tradycyjnego stanowiska dobre obyczaje były oceniane z punktu widzenia zasad etycznych i moralnych, podstawą orzekania zaś miało być „poczucie godności ogółu ludzi, myślących sprawiedliwie i słusznie”. Miarę tych wymogów stanowił poziom moralny właściwy godziwemu życiu zarobkowemu i gospodarczemu. Posługiwano się w tym ujęciu pewnym wzorcem w postaci przeciętnego członka danej społeczności, a także odwołaniem do pewnych wartości pożądaných i akceptowanych w obrocie rynkowym.⁹ Literatura dopuszcza także dokonywanie stosownych ocen na podstawie norm środowiskowych, a więc o węższym zasięgu oddziaływania.

Z uwagi na to, iż normy postępowania będące „dobrymi obyczajami” mają z reguły charakter moralny i zwyczajowy, nie da się określić zamkniętego ich katalogu. Dopiero w konkretnej sytuacji możliwe jest przypisanie im określonej treści poprzez ocenę konkretnego postępowania z punktu widzenia ukształtowanej, uczciwej postawy przedsiębiorców - przyjmując za miernik uczciwości ocenę zorientowaną na zapewnienie niezakłóconego funkcjonowania konkurencji przez rzetelne i niezafałszowane współzawodnictwo pod względem jakości, ceny i innych pożądaných przez klientów cech oferowanych towarów i usług oraz poszanowanie pozycji konsumentów. Jak słusznie zauważył Sąd Najwyższy: „*W płaszczyźnie stosunków kontraktowych zasady te wyrażają się istnieniem powszechnie akceptowanych reguł przyzwoitego zachowania się wobec kontrahenta. Szczególne znaczenie mają reguły uczciwości i rzetelności tzw. „kupieckiej”, których należy wymagać od przedsiębiorcy – profesjonalisty na rynku, a mianowicie przestrzegania dobrych obyczajów, zasad uczciwego obrotu, rzetelnego postępowania czy lojalności i zaufania*”.¹⁰ Zdaniem organu ochrony konsumentów, zasady uczciwości i rzetelności kupieckiej przy tworzeniu umowy ubezpieczenia na życie powinny uwzględniać również interes konsumentów, a przynajmniej go nie naruszać. Działania przedsiębiorcy nie powinny dążyć do

⁷ K. Horubski, *Publiczne prawo gospodarcze, System Prawa Administracyjnego* pod red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, tom 8B, Legalis 2013; wyrok SOKiK z dnia 2 czerwca 2015 r., sygn. XVII Ama 55/14

⁸ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 marca 2005 r., sygn. akt VI ACa 774/2004

⁹ zob. A. Kraus, F. Zoll, *Polska ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*, Poznań 1929, s. 26 i 171.

¹⁰ Wyrok SN z dnia 22 czerwca 2010 r., sygn. IV CSK 555/09

uprzywilejowania tylko silniejszej strony kontraktu, z jednoczesnym pokrzywdzeniem tej słabszej – czyli konsumenta.

W niniejszej sprawie dobre obyczaje należy definiować jako nakaz kształtowania takich warunków umownych, które w nadmierny sposób nie uprzywilejowywałyby tylko jednej, silniejszej strony zobowiązania, czyli przedsiębiorcy. Towarzystwo powinno tak przygotować warunki kontraktu, aby rozkład ciężaru i ryzyka związanego z wykonywaniem umowy nie był istotnie zniekształcony na niekorzyść konsumenta. Konsument ma prawo wymagać, aby konstrukcja produktu dopasowana była do jego potrzeb i wymagań, a w przypadku, gdy tak nie jest, że będzie mógł wypowiedzieć umowę w okresie referencyjnym – czyli w czasie, przez który przedsiębiorca potrąca koszty wstępne - bez ponoszenia z tego tytułu niewspółmiernych sankcji finansowych.

Pomimo, że przepisy u.z.n.k. nie przewidują - przy ocenie zasadności zarzucanej przedsiębiorcy praktyki - przeprowadzenia testu przeciętnego konsumenta, to Prezes UOKiK postanowił taki test przeprowadzić. Przyjęcie kryterium naruszenia (zagrożenia) interesu przeciętnego konsumenta jest w niniejszej sprawie pomocne dla obiektywnej oceny działań podejmowanych przez MetLife.

Mając na względzie okoliczność, że definicja przeciętnego konsumenta zawarta została w ustawie z dnia 23 sierpnia 2007 roku o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171, poz. 1206; dalej: u.p.n.p.r), należy posiłkowo odnieść się do tego aktu prawnego. Zgodnie z art. 2 pkt 8 u.p.n.p.r. przez przeciętnego konsumenta rozumie się konsumenta, który jest dostatecznie dobrze poinformowany, uważny i ostrożny. Oceny tej powinno dokonać się z uwzględnieniem czynników społecznych, kulturowych, językowych i przynależności danego konsumenta do szczególnej grupy konsumentów, przez którą rozumie się dającą się jednoznacznie zidentyfikować grupę konsumentów, szczególnie podatną na oddziaływanie praktyki rynkowej lub na produkt, którego praktyka rynkowa dotyczy ze względu na szczególne cechy, takie jak m. in. wiek, wykształcenie, sprawność fizyczna czy umysłowa. Wzorzec przeciętnego konsumenta nie jest stały, zmienia się bowiem w zależności od okoliczności konkretnego przypadku. Stopniowy rozwój orzecznictwa TSUE doprowadził do utrwalenia modelu konsumenta jako konsumenta rozważnego, przeciętnie zorientowanego, mającego prawo do rzetelnej informacji niewprowadzającej w błąd, zawierającej wszelkie niezbędne dane wynikające z funkcji i przeznaczenia danego towaru. W świetle orzecznictwa TSUE, poziom percepcji i uwagi konsumenta różni się w zależności od tego, jakiego produktu dotyczy praktyka rynkowa oraz w jakich okolicznościach produkt ten jest nabywany.¹¹

W ocenie Prezesa Urzędu, należy przyjąć w niniejszej sprawie ogólny model przeciętnego konsumenta, przy założeniu, że ze względu na skomplikowany charakter produktu, jakim bez wątpienia jest umowa ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (dalej: umowa ubezpieczenia ufk), jego wiedza na ten temat jest mniejsza, niż w przypadku zawierania innego typu umów w życiu codziennym (w tym umów sprzedaży). Przeciętny konsument będący stroną umowy ubezpieczenia ufk nie musi posiadać pełnej (fachowej) wiedzy na temat ubezpieczeń ufk, charakteru opłat, które pobiera Towarzystwo, czy skutków, które wynikają z zawarcia w umowie postanowień naruszających dobre obyczaje. Jak słusznie podkreśla się w doktrynie: *„Model ochrony konsumenta rozsądnego zakłada ochronę przez informację i opiera się na założeniu, że słabszą pozycję konsumenta w stosunku do podmiotu profesjonalnego, wynikającą z braku doświadczenia, nieznanomości mechanizmów rynkowych, a często także braku specjalistycznej wiedzy w dziedzinie gospodarki, finansów i rachunkowości, można zrównoważyć przez jego "doinformowanie".*

¹¹ por. C-342/97 Lloyd Schuhfabrik Meyer Rec. 1999, s. I-3819, pkt 26; C-299/99 Philips Rec. 2002, s. I-5475, pkt 63, a także wyroki z 2007 r. w sprawach C-353/03 Nestle przeciwko Mars, pkt 25; T-241/05 Procter & Gamble, pkt 43; T-33/04 House of Donut Int, pkt 50-51.

Tylko bowiem właściwie zorientowany, świadomy swojej sytuacji ekonomicznej, prawnej oraz gospodarczej i możliwości z niej wynikających klient może rozumnie, świadomie i swobodnie podejmować decyzje gospodarcze, obciążające go określoną odpowiedzialnością i ryzykiem zmiany realiów gospodarczych.”¹² Rację ma również Rzecznik Ubezpieczonych wskazując, że: „(...) analiza i zrozumienie produktu ubezpieczeniowego powiązanego z inwestowaniem wymaga od konsumentów nie tylko większego czasu niż to ma miejsce w przypadku tradycyjnych umów ubezpieczenia na życie, ale także ponadprzeciętnej wiedzy z zakresu ekonomii i finansów.”¹³ Jednocześnie należy zauważyć, że stroną takiej umowy są osoby w różnym wieku, o różnym statusie społecznym, czy wykształceniu, jak i zasobności portfela (możliwe jest bowiem indywidualne definiowanie wysokości składek, dopasowanych do możliwości finansowych konsumenta).

Jak wynika z powyższego, mimo posiadania przez przeciętnego konsumenta pewnego stopnia wiedzy i orientacji w rzeczywistości nie można jednak uznać, że jego świadomość warunków umownych jest na tyle pełna, że zna on szczegółowe regulacje prawne związane z umowami ubezpieczenia ufk, czy z wypowiedzaniem takich umów.

Tak zdefiniowany konsument ma prawo domniemywać zgodności z prawem warunków umownych (zarówno z normami prawnymi, jak i dobrymi obyczajami), gdyż przedsiębiorca, jako profesjonalista – powinien być podmiotem wiarygodnym i nie powinien nadużywać swojej uprzywilejowanej pozycji względem ubezpieczającego. Przedsiębiorca powinien więc wykazać się szczególną ostrożnością w podejmowaniu decyzji biznesowych związanych z umowami zawartymi z konsumentami, aby nie wystąpiła możliwość naruszenia dobrych obyczajów. Przyjęty model biznesowy powinien charakteryzować się równością w rozkładzie korzyści i ryzyka wynikającego z zawartej umowy. Nie może prowadzić do sytuacji, w której wszystkie negatywne następstwa zawarcia umowy, czy też późniejszego wypowiedzenia jej przez konsumenta w okresie referencyjnym będą obciążały słabszą stronę stosunku obligacyjnego.

W celu dokonania oceny, czy dana praktyka narusza ww. dobre obyczaje konieczne jest określenie skutków, jakie z niej wynikają zarówno dla przeciętnego konsumenta, jak i dla przedsiębiorcy.

W toku postępowania ustalono, że MetLife pozbawia konsumentów znacznej części środków zgromadzonych w ramach umowy ubezpieczenia, jeśli dochodzi do rozwiązania umowy. Wysokość wartości wykupu uzależniona jest od okresu, w którym dochodzi do rozwiązania umowy. Im wcześniej konsument umowę rozwiązuje, tym większa jest wartość środków zatrzymywanych przez MetLife. Mechanizm ten ma jeden i ten sam cel: jest nim przerzucenie na ubezpieczonych kosztów początkowych ubezpieczenia (kosztów wstępnych), czyli kosztów zawarcia umowy ubezpieczenia, na które składają się w głównej mierze koszty akwizycyjne, w tym wysokość prowizji i innego rodzaju wynagrodzenia agenta ubezpieczeniowego. W ocenie Prezesa Urzędu powyższe wskazuje na to, że MetLife zbudowało taki model biznesowy, w którym charakter produktu nastawiony jest na długoterminowe „uwiązanie” konsumenta wyłącznie w celu odrobienia przez Towarzystwo kosztów początkowych wynikających z prowizji pośrednika ubezpieczeniowego.

Przeciętny konsument może spodziewać się przy umowach ufk pewnego stopnia ryzyka finansowego, ale nie spodziewa się, że po pierwsze postanowienia umowy de facto ograniczają jego ustawowe uprawnienie do wypowiedzenia umowy i nie spodziewa się, że w razie rezygnacji z umowy może zostać pozbawiony nawet całości wpłaconych środków.

¹² E.Rutkowska-Tomaszewska, *Naruszenie obowiązków informacyjnych banków w prawie umów konsumenckich*, el. Lex

¹³ Raport Rzecznika Ubezpieczonych, *Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym*, Warszawa 2012, s.102.

Trzeba tutaj zauważyć, że umowa ubezpieczenia osobowego, do której należy umowa ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, może zostać wypowiedziana przez ubezpieczającego w każdym czasie (art. 830 § 1 k.c.). Uprawnienie do wypowiedzenia umowy przysługuje wyłącznie ubezpieczającemu.

Przewidziany przez ustawodawcę model znajduje swoje głębokie uzasadnienie zarówno w aspekcie ochronnym umowy ubezpieczenia na życie, jak i aspekcie inwestycyjnym umowy ubezpieczenia ufk. Prawo wypowiedzenia umowy ubezpieczenia osobowego nie jest w żaden sposób ograniczone ustawowo. Może być ono realizowane w każdym czasie z zachowaniem terminu wypowiedzenia określonego w umowie lub ogólnych warunkach ubezpieczenia, a razie jego braku – ze skutkiem natychmiastowym. Wypowiedzenie umowy ma charakter jednostronnego oświadczenia woli. Skuteczność wypowiedzenia umowy ubezpieczenia osobowego nie jest uzależniona od zgody ubezpieczyciela ani od spełnienia jakichkolwiek dodatkowych przesłanek.

Inne wymogi dotyczące np. wartości jednostek uczestnictwa ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego, czy czasu, w ciągu którego możliwym jest wypowiedzenie umowy (np. po upływie pierwszych dwóch lat trwania umowy ubezpieczenia) stanowią naruszenie art. 830 § 1 k.c., który w swej treści jest przepisem bezwzględnie obowiązującym. Identycznym z czasowym ograniczeniem uprawnienia do wypowiedzenia umowy ubezpieczenia ufk jest pomniejszenie środków zgromadzonych na rachunku jednostek uczestnictwa, dokonywane w konsekwencji wypowiedzenia umowy. Dotyczy to zarówno jawnych opłat likwidacyjnych, tzn. takich, które pobierane są w przypadku rozwiązania umowy ubezpieczenia przed upływem okresu referencyjnego, jak i ukrytych „opłat likwidacyjnych”, formalnie niezastrzeżonych w treści umowy ubezpieczenia (OWU), lecz pomniejszających kwotę wypłacanych środków pieniężnych w następstwie wypowiedzenia umowy ubezpieczenia (tzw. wartość wykupu).

Zarówno w pierwszym, jak i w drugim przypadku na zachowanie ubezpieczającego będzie miało wpływ to, czy w wyniku rozwiązania umowy ubezpieczenia na skutek jej wypowiedzenia Towarzystwo pomniejszy wartość ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego o jakiegokolwiek kwoty. Groźba utraty części bądź całości środków ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego stanowi materialne ograniczenie uprawnienia do wypowiedzenia umowy ubezpieczenia ufk w każdym czasie. W takim też tonie wypowiedział się Sąd Najwyższy, który wskazał, że: *„Nie ulega wątpliwości, że niedozwolone są także postanowienia umowne uszczuplające ustawowe uprawnienia konsumenta; nałożenie we wzorcu umowy na konsumenta obowiązku zapłaty kwoty pieniężnej i to w znacznej wysokości, w razie skorzystania przez niego z prawa przyznanego mu w ustawie, jest sprzeczne zarówno z ustawą, jak i dobrymi obyczajami, gdyż zmierza do ograniczenia ustawowego prawa konsumenta, czyniąc ekonomicznie nieopłacalnym korzystanie z tego prawa”*.¹⁴

Przechodząc do niniejszej sprawy wskazać należy, że pomniejszanie wartości wykupu w okresie referencyjnym stanowi nieuprawnioną sankcję znacznie utrudniającą, a w pierwszych kilku latach trwania umowy wręcz uniemożliwiającą konsumentowi dokonanie wypowiedzenia umowy ubezpieczenia z ufk w trakcie jej trwania. Brak jest również podstaw do uzasadniania istnienia opłat likwidacyjnych poprzez twierdzenie, że umowa ubezpieczenia ufk jest kontraktem z natury rzeczy długoterminowym. Długoterminowość wynika wyłącznie z konieczności rozłożenia przez ubezpieczyciela w długiej perspektywie czasu wysokich kosztów początkowych. Prowadzi to do wniosku, że ubezpieczeni mogą spodziewać się odrobienia poniesionych przez nich strat generowanych głównie przez prowizję agentów ubezpieczeniowych w jeszcze dłuższej perspektywie.

¹⁴ Wyrok SN z dnia 23 marca 2005 r., sygn. I CK 586/04.

W aktualnym stanie prawnym brak jest również podstaw do twierdzenia, że rozwiązanie umowy ubezpieczenia przed tzw. okresem referencyjnym powoduje konieczność poniesienia kary umownej, czy quasi-sankcji powodującej pomniejszenie kwoty podlegającej wypłacie o nierozliczone koszty początkowe. Powyższe prowadzi do konstatacji, że przy braku regulacji normatywnej ryzyko obrania takiego, a nie innego modelu rozliczenia deficytu początkowego, generowanego przez koszt prowizji agencyjnej, wpisuje się w ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej. Dzieje się tak dlatego też, że przyjęty model sprzedażowy ubezpieczeń musi uwzględniać cenę usługi pośredników ubezpieczeniowych. Na jej wysokość nie ma wpływu ubezpieczony, który skutecznie może zawrzeć umowę ubezpieczenia z pominięciem pośredników ubezpieczeniowych. Ryzyko dystrybucji ubezpieczeń kapitałowych w oparciu o wykreowany przez siebie model sprzedażowy - w opinii Prezesa Urzędu - nie powinno być przerzucane na konsumenta w taki sposób, w jaki ma to miejsce w przypadku działań MetLife będących przedmiotem niniejszego postępowania. Działalność ubezpieczeniowa jest działalnością zarobkową, która ma być nakierowana na osiągnięcie zysku. Nie wyklucza to jednak takiej sytuacji, kiedy działalność ta będzie przynosić straty. Wymogi prowadzenia reglamentowanej działalności ubezpieczeniowej wymagają jednak, że powstałe niedobory w środkach własnych muszą być pokrywane z dodatkowych kapitałów. Ryzyko poniesienia straty jest ryzykiem gospodarczym ubezpieczyciela, które musi zostać uwzględnione w prowadzonej działalności. Nie może jednak to prowadzić do stosowania rozwiązań umownych, które są sprzeczne z dobrymi obyczajami. Rozwiązania godzące w równowagę kontraktową i zasadę równorzędności stron umowy ubezpieczenia naruszają dobre obyczaje, co pozwala je zakwalifikować jako naruszenie zbiorowych interesów konsumentów.

W rezultacie należy przyjąć, że zarzucane MetLife w niniejszym postępowaniu praktyki, naruszają dobre obyczaje, które powinny obowiązywać w relacjach z przeciętnym konsumentem, który jest w tym stosunku stroną słabszą, nie mającą wpływu na przyjętą przez MetLife konstrukcję umowy. W ocenie Prezesa Urzędu działanie MetLife stanowi wyraz nadużywania przez przedsiębiorcę uprzywilejowanej pozycji względem słabszej strony stosunku obligacyjnego. Stosowanie mechanizmów wykupu skutkujących pomniejszaniem świadczenia wykupu w nieuczciwy sposób powoduje „zatrzymanie” konsumenta przy umowie wyłącznie za pomocą swoistej sankcji ekonomicznej, a nie np. poprzez atrakcyjność oferowanych produktów. Poprzez zastosowanie wskazanego powyżej postanowienia konsument może albo kontynuować ubezpieczenie i płacić składki pomimo, że tego nie chce albo zrezygnować z ubezpieczenia i utracić całość lub znaczną część środków finansowych zgromadzonych na wszystkich rachunkach. De facto więc skutek zastosowania analizowanych w niniejszym postępowaniu postanowień umownych konsument może być pozbawiony faktycznej możliwości rozwiązania umowy.

Reasumując, w ocenie Prezesa UOKiK, opisywane w niniejszej decyzji praktyki MetLife mogą naruszać dobre obyczaje, gdyż powstaje możliwość ponoszenia przez konsumentów nieuzasadnionych kosztów, które nie mają związku z rzeczywistymi kosztami rozwiązania umowy ubezpieczenia ufk. **Wobec tego Prezes Urzędu stwierdził, że druga przesłanka** niezbędna do **uprawdopodobnienia** stosowania przez MetLife praktyk wskazanych w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **została spełniona.**

Ad 3)

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie podaje definicji „zbiorowego interesu konsumentów”, wskazując jednak w przepisie art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów

oznacza zatem narażenie na uszczerbek interesów znacznej grupy lub wszystkich konsumentów, poprzez stosowaną przez przedsiębiorcę praktykę, obejmującą tak działania, jak i zaniechania. Ponadto, godzenie w zbiorowe interesy konsumentów może polegać zarówno na ich naruszeniu, jak i na zagrożeniu ich naruszenia. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy. W jednym z orzeczeń Sąd Najwyższy stwierdził, iż „... nie jest zasadne uznawanie, że postępowanie z tytułu naruszenia ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów można wszcząć tylko wtedy, gdy zagrożone są interesy wielu odbiorców, a nie jest to możliwe w sytuacji, gdy pokrzywdzonym jest tylko jeden konsument. Wydawane orzeczenie ma bowiem wymiar znacznie szerszy, pełni także funkcję prewencyjną, służy bowiem ochronie także nieograniczonej liczbie potencjalnych konsumentów.”¹⁵

Dla udowodnienia naruszenia zbiorowych interesów konsumentów istotne jest ustalenie, że konkretne działanie przedsiębiorcy nie ma ściśle określonego adresata, lecz jest kierowane do nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów. Oznacza to, że nie ilość faktycznych, potwierdzonych naruszeń, ale przede wszystkim ich charakter, a w związku z tym możliwość (choćby tylko potencjalna) wywołania negatywnych skutków wobec zbiorowości przesądza o naruszeniu zbiorowego interesu. W niniejszej sprawie bez wątpienia mamy do czynienia z naruszeniem praw potencjalnie znacznej liczby konsumentów tj. tych, którzy mogli zawrzeć umowę ubezpieczenia ufk z MetLife. W tej sytuacji bezprawne działanie MetLife nie dotyczy interesów poszczególnych konsumentów, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i niedający się porównać z innymi, lecz mamy do czynienia z naruszonymi uprawnieniami nieokreślonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej grupy kontrahentów MetLife.

Interes konsumentów należy przy tym rozumieć jako interes prawny (a nie faktyczny), a więc uznany przez ustawodawcę na zasługujący na ochronę i zabezpieczenie. Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów powiązane jest z naruszeniem interesów gospodarczych konsumentów. Pod tym pojęciem należy rozumieć zarówno naruszenie interesów *stricto* ekonomicznych (o wymiarze majątkowym), jak również prawo konsumentów do uczestniczenia w przejrzystych i niezakłóconych przez przedsiębiorcę warunkach rynkowych.

W omawianej sprawie naruszenie zbiorowego interesu konsumentów przejawia się w możliwości powstrzymania konsumentów od złożenia wniosku o wykup całkowity z uwagi na przyjęte przez MetLife zasady ustalania wartości wykupu. Zastosowanie wskaźnika wykupu na poziomie niższym niż 100% powoduje, że wypłacone konsumentom w takich sytuacjach środki pieniężne są niższe, niż wartość środków zaewidencjonowanych na ich rachunkach. Pod wpływem stosowanych przez MetLife zasad obliczania wartości wykupu konsumenci mogą rezygnować z rozwiązania umowy tylko ze względów ekonomicznych - nałożenia na nich swoistej sankcji finansowej.

Wobec tego Prezes Urzędu stwierdził, że trzecia przesłanka niezbędna do uprawdopodobnienia stosowania przez MetLife praktyk wskazanych w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów została spełniona.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 u.o.k.i.k.: „Jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione – na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 100 ust.

¹⁵ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2003 r., sygn. akt I CKN 504/01.

1, lub będących podstawą wszczęcia postępowania – że został naruszony zakaz, o którym mowa w art. 24, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego zakazu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań. W przypadku gdy przedsiębiorca zaprzestał naruszania zakazu, o którym mowa w art. 24, i zobowiąże się do usunięcia skutków tego naruszenia, zdanie pierwsze stosuje się odpowiednio.”.

Po przedstawieniu zarzutu w postanowieniu wszczynającym postępowanie w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów MetLife w pierwszych pismach przekazało Prezesowi Urzędu informację o wycofaniu z obrotu zakwestionowanych wzorców umowy i złożyło wniosek o wydanie decyzji zobowiązującej w trybie art. 28 ustawy o.k.i.k. celem wyeliminowania skutków bezprawnych praktyk. Wniosek ten w toku postępowania został doprecyzowany. MetLife zobowiązało się do podjęcia następujących działań.

W odniesieniu do będących w mocy umów zawartych na podstawie 38 zakwestionowanych przez Prezesa Urzędu wzorców:

- w przypadku umów ze składką regularną MetLife proponuje ubezpieczającym jako odstępstwo od wiążących strony ogólnych warunków ubezpieczenia rezygnację z umowy ubezpieczenia na zasadach wynikających z tej umowy, przy ograniczeniu wysokości opłaty wynikającej z zastosowanego mechanizmu wyliczenia świadczenia całkowitego wykupu dla umów ze składką regularną do 25% składki pierwszego roku z tym zastrzeżeniem, że rozwiązanie to jest korzystniejsze niż wynikające z ogólnych warunków ubezpieczenia obowiązujących dla danej umowy i jednocześnie maksymalna kwota pobieranej opłaty nie przekroczy 5.000 zł (słownie: pięć tysięcy złotych),

- w przypadku umów ze składką jednorazową MetLife proponuje ubezpieczającym jako odstępstwo od wiążących strony ogólnych warunków ubezpieczenia rezygnację z umowy ubezpieczenia na zasadach wynikających z tej umowy, przy ograniczeniu wysokości opłaty wynikającej z zastosowanego mechanizmu wyliczenia świadczenia całkowitego wykupu do 7,5 % składki z tym zastrzeżeniem, iż rozwiązanie to jest korzystniejsze niż wynikające z ogólnych warunków ubezpieczenia obowiązujących dla danej umowy i jednocześnie maksymalna kwota pobieranej opłaty nie przekroczy 5.000 zł (słownie: pięć tysięcy złotych).

W tym celu MetLife wyśle listem zwykłym do ww. ubezpieczających propozycję zawarcia aneksu do umowy ubezpieczenia wprowadzającego obniżone opłaty wynikające z zastosowanego mechanizmu wyliczenia świadczenia całkowitego wykupu. Ubezpieczający będzie miał możliwość podpisania aneksu w każdym czasie w okresie obowiązywania umowy.

Ponadto, wraz z aneksem MetLife wyśle do tych ubezpieczających komunikat (pismo przewodnie):

a) o konieczności zmiany mechanizmu wyliczania świadczenia całkowitego wykupu w sposób wskazany w pkt I.A sentencji niniejszej ze względu na wydanie przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów decyzji zobowiązującej wraz ze wskazaniem strony internetowej <http://uokik.gov.pl/decyzje/>, gdzie można będzie przeczytać treść decyzji,

b) o bezterminowej możliwości podpisania aneksu do umowy, który zmienia treść umowy poprzez zmianę mechanizmu wyliczenia świadczenia całkowitego wykupu w sposób wskazany w pkt I.A. sentencji niniejszej decyzji,

c) o terminie, od którego nastąpi zmiana mechanizmu wyliczania świadczenia całkowitego,
d) o tym, że akceptacja aneksu do umowy nie wyłącza ani nie ogranicza uprawnień ubezpieczającego do dochodzenia dalej idących roszczeń dotyczących wartości wykupu na drodze cywilnoprawnej,

o następującej treści:

„

Warszawa, 2015 r.

Dot. Umowy

Szanowna Pani/ Szanowny Pan

Szanowna Pani/Szanowny Panie,

Pragniemy poinformować, iż MetLife Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie i Reasekuracji S.A. (dalej zwane „Towarzystwo” lub „MetLife”) niniejszym proponuje zmianę treści umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie ogólnych warunków ubezpieczenia (nazwa OWU) obowiązujących dla Pani/Pana umowy ubezpieczenia dotyczącej świadczenia wykupu. Propozycja niniejsza jest wynikiem przyjęcia zobowiązań MetLife dotyczących zmiany sposobu naliczania świadczenia wykupu przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w decyzji nr ... z dnia wydanej w trybie art. 28 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Z przedmiotową decyzją można zapoznać się na stronie internetowej <http://uokik.gov.pl/decyzje/>. Proponowana zmiana jest korzystna dla Klientów.

Proponowane zmiany Pani/Pana umowy ubezpieczenia prezentuje poniższa tabela:
(tutaj wstawiona będzie tabela adekwatna dla sytuacji danego Klienta; tabela będzie zawierała wartości świadczenia wykupu sprzed dokonania zmiany oraz po dokonaniu zmiany)

Powyższe zmiany będą miały zastosowanie, o ile będą korzystniejsze niż wynikające z ogólnych warunków ubezpieczenia obowiązujących dla Pani/Pana umowy ubezpieczenia.

Szczegóły proponowanych zmian zostały przedstawione w aneksie załączonym do niniejszego pisma, który został sporządzony w dwóch egzemplarzach.

Zmiany te zaczną obowiązywać po wyrażeniu przez Panią/Pana zgody na przyjęcie aneksu:
- poprzez podpisanie aneksu i odesłanie jednego egzemplarza w załączonej kopercie w ciągu 14 dni na adres:

MetLife Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie i Reasekuracji S.A.

ul. Przemysłowa 26, 00-450 Warszawa, lub

- poprzez kontakt telefoniczny z naszą infolinią tel. 22 523 50 70, od poniedziałku do środy w godz. 9.00- 17.00, lub od czwartku do piątku w godz. 8.00-16.00, lub wysyłając e-mail na adres - lifeinfo@metlife.pl wraz ze skanem podpisanego aneksu.

Informujemy jednocześnie, że niedochowanie powyższego terminu nie uniemożliwia skutecznej zgody na treść aneksu, który jest bezterminowy i może być podpisany i przesłany do Towarzystwa w każdym czasie obowiązywania umowy ubezpieczenia.

Wyrażenie zgody na zaproponowane zmiany dotyczące świadczenia wykupu powoduje zmianę umowy ubezpieczenia jedynie w tym zakresie. Akceptacja załączonego aneksu nie uniemożliwia Pani/Panu dochodzenia dalej idących roszczeń dotyczących świadczenia

wykupu na drodze cywilnoprawnej. Pozostałe prawa i obowiązki wynikające z umowy ubezpieczenia nie ulegają zmianie.

W razie pytań, lub wątpliwości zachęcamy do bezpośredniego kontaktu z Towarzystwem.

Z wyrazami szacunku

*Dyrektor Pionu Operacyjnego
Członek Zarządu”.*

MetLife oświadczyło, że wykona zobowiązanie w powyższym zakresie w terminie 4 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji.

Dodatkowo, MetLife zobowiązało się, że w okresie od dnia uprawomocnienia się decyzji do ostatniego dnia obowiązywania dotychczasowego mechanizmu wyliczania świadczenia całkowitego wykupu w ostatniej z umów zawartej na podstawie wzorców zakwestionowanych przez Prezesa Urzędu w postępowaniu, będzie informowało ubezpieczających, którzy nie odeślą podpisanego aneksu a złożą wniosek o wykup całkowity, w nagrywanej rozmowie telefonicznej, o możliwości skorzystania z propozycji obniżenia opłat wynikających z zastosowanego mechanizmu wyliczenia świadczenia całkowitego wykupu.

Przyjęty w zobowiązaniu mechanizm wyliczenia świadczenia wykupu całkowitego pozwala przyjąć, iż nie będzie on powodował po stronie konsumentów „blokady” uniemożliwiającej im podjęcie decyzji o rozwiązaniu umowy (bez względu na przyczyny). Należy przy tym podkreślić, iż bez względu na wysokość składki (regularnej albo jednorazowej) nie może zdarzyć się sytuacja, w której to MetLife obciążałoby konsumentów w przypadku wniosku o wykup całkowity sankcją finansową wyższą niż 5.000 zł, co jest szczególnie istotne przy rozwiązaniu umowy po kilku latach jej obowiązywania, gdzie kapitał zgromadzony na rachunku może być znaczący. Jednocześnie, w ocenie Prezesa Urzędu sposób zmiany warunków umowy w trakcie trwania umów ubezpieczenia ufk w propozycji przedstawionej przez MetLife nie narusza przepisów bezwzględnie obowiązującego prawa, a sama zmiana umowy zależy wyłącznie od akceptacji przez konsumenta propozycji przedstawionej przez Towarzystwo. Należy zauważyć, iż konsument zainteresowany zmianą umowy może skorzystać z propozycji przedstawionej w aneksie bezterminowo. Dodatkowo zaakceptowanie aneksu nie wyłącza możliwości kwestionowania przez konsumenta, w szczególności w ramach sądowej kontroli incydentalnej, postanowienia umowy określającego sposób obliczania wartości wykupu. Warto w tym miejscu podkreślić, iż w przypadku podpisania przez konsumenta aneksu, o którym mowa w pkt I.B.2 zobowiązania, MetLife nie uzna powyższego za zamknięcie drogi do dochodzenia przez konsumentów dalszych roszczeń dotyczących wartości wykupu. Oznacza to, że konsument może dochodzić zwrotu całej zatrzymanej przez MetLife kwoty.

Analizując powyższe zobowiązanie MetLife Prezes Urzędu uznał zatem, iż brak jest przeciwwskazań do przyjęcia tego zobowiązania w omawianym zakresie. Podjęte przez MetLife zobowiązanie zmierza bezpośrednio do usunięcia skutków naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o.k.i.k., wobec czego Prezes Urzędu nałożył na MetLife obowiązek wykonania zobowiązania w zakresie wysłania do konsumentów komunikatu oraz propozycji zmiany umowy w terminie 4 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, a w zakresie informowania konsumentów, którzy nie odeślą aneksu, w nagrywanej rozmowie telefonicznej, o możliwości skorzystania z obniżenia opłat wynikających ze stosowanego dotychczas mechanizmu wyliczania świadczenia wykupu całkowitego, w terminie do

ostatniego dnia obowiązywania dotychczasowego mechanizmu wyliczania świadczenia całkowitego wykupu w ostatniej z umów zawartych na podstawie wzorca wskazanego w pkt I. A sentencji decyzji.

Wobec tego orzeczono jak w pkt I sentencji decyzji.

Ad II. sentencji niniejszej decyzji

Stosownie do art. 28 ust. 3 ustawy o.k.i.k. w decyzji zobowiązującej Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań. Zgodnie z tym przepisem MetLife zostało zobowiązane do złożenia - w terminie 5 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji – sprawozdania o realizacji przyjętego zobowiązania, zawierającego:

1. komunikat adresowany do ubezpieczających, o którym mowa w pkt I.B.1 sentencji decyzji;
2. wzór aneksu, o którym mowa w pkt I.B.2 sentencji decyzji;
3. informację, aktualną na dzień jej złożenia, dotyczącą:
 - a) liczby listów wysłanych do ubezpieczających, o których mowa w pkt I.B sentencji decyzji;
 - b) liczby ubezpieczających, którzy przyjęli ofertę zawarcia aneksu, o której mowa w pkt I.B.2 sentencji decyzji;
 - c) liczby ubezpieczających, którzy nie przyjęli oferty zawarcia aneksu, o której mowa w pkt I.B.2 sentencji decyzji,
 - d) nagrań z trzech rozmów przeprowadzonych z ubezpieczającymi, którzy nie odesłali podpisanego aneksu, o którym mowa w pkt I.B.2 sentencji decyzji i złożyli wniosek o wykup całkowity, o ile rozmowy takie zostały przeprowadzone w terminie do dnia złożenia sprawozdania z wykonania decyzji.

Prezes Urzędu nie nałożył na MetLife kary pieniężnej za praktykę wskazaną w sentencji decyzji, albowiem art. 28 ust. ustawy o.k.i.k. stanowi, iż wydanie decyzji zobowiązującej jest możliwe także w przypadku, gdy przedsiębiorca zaprzestał naruszania zakazu, o którym mowa w art. 24, jednakże zobowiązał się do usunięcia skutków tego naruszenia. Zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy o.k.i.k. w przypadku wydania decyzji zobowiązującej nie stosuje się art. 26 i 27 oraz art. 106 ust. 1 pkt 4, z zastrzeżeniem art. 28 ust. 7 tejsze ustawy.

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak w pkt II sentencji.

Pouczenie:

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 101 ze zm.) od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie, które wnosi się za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia.

*Z upoważnienia
Prezesa
Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Z-ca Dyrektora Delegatury*

Andrzej Kędzia

Otrzymuje:

METLIFE Towarzystwo Ubezpieczeń
na Życie i Reasekuracji S.A.
ul. Przemysłowa 26
00-450 Warszawa